

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

برنامه آموزشی
دوره کارشناسی ارشد رشته کتابداری
و اطلاع رسانی پزشکی

(مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)

فصل اوّل

مشخصات کليّی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته کتابداری

و اطلاع رسانی پزشکی

۱. نام و تعریف رشته

دوره کارشناسی ارشد رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی

(Medical Library and Information Sciences)

تخصصی با ماهیت میان رشته‌ای است، که در آن فارغ‌التحصیل مقطع کارشناسی‌ارشد با استفاده از فن‌آوری اطلاعات و مدیریت دانش، نه تنها فراهم‌آوری، سازماندهی و اشاعه اطلاعات علوم پزشکی را قوام می‌بخشد بلکه با اعمال مدیریت علمی بر کتابخانه‌های مرکزی دانشگاه‌های علوم پزشکی، کتابخانه‌های دانشکده‌ای و بیمارستانی، زمینه ارتقاء جریان اطلاع‌رسانی پزشکی را برای پزشکان، پیراپزشکان و دانشجویان فراهم می‌سازد.

۲. تاریخچه

الف) تاریخچه مختصر رشته در دنیا

اصولاً برای آموزش کتابداری پزشکی برنامه استاندارد در سطح جهان وجود ندارد و هر کشور بنا به مقتضیات خود برنامه‌هایی را تدارک دیده است. آمریکا اولین کشوری است که ضرورت تخصیص درس‌هایی با تأکید بر زیست‌شناسی و خدمات اجتماعی، برای تربیت کتابداران پزشکی مورد توجه قرار داد و اولین درس ویژه کتابداری پزشکی را در سال ۱۹۲۹ در دانشگاه کلمبیا ارائه کرد. برنامه‌هایی که از آن پس در این مورد تهیه و اجراء شد. در مدارس مختلف شکل‌های متفاوتی داشت، مثلاً، در ۱۱ مدرسه کتابداری، دانشجوی می‌توانست دروس خارج از فلامرو کتابداری نظیر تاریخچه پزشکی، بهداشت عمومی، علوم پایه پزشکی، تحلیل سیستم و مدیریت را انتخاب نماید. در سال ۱۹۷۸ مجموعاً ۷۰ درس در ۲۷ مدرسه کتابداری به کتابداران پزشکی تدریس می‌شد. بیشتر این دروس عبارتند از: جامعه‌شناسی پزشکی، اقتصاد پزشکی، تاریخ پزشکی، ارتباطات در زمینه زیست‌پزشکی، اداره کتابخانه‌های پزشکی و

در آلمان در آغاز، به افرادی که در يك زمینه موضوعی نظیر زیست‌شناسی و یا شیمی تحصیل کرده بودند، دانش و مهارت‌های لازم در علوم اطلاع‌رسانی آموزش داده می‌شد. در دهه ۱۹۸۰ دانشگاه پلی‌تکنیک هانور برنامه خاصی را برای تربیت اطلاع‌رسانان پزشکی مورد اجرا گذاشت که ترکیبی از علوم زیست‌پزشکی و بهداشتی بود.

در انگلستان در سیتی یونیورسیتی لندن برنامه‌ای با سه گرایش موضوعی که یکی از آن‌ها علوم زیست‌پزشکی و داروئی است در سطح کارشناسی‌ارشد تدریس می‌شود. در این گرایش فقط دانشجویانی می‌توانند شرکت کنند که زمینه قوی در علوم زیست‌شناسی و شیم یا یکی از این دو را داشته باشند. در کالج کتابداران ویلز نیز تربیت کتابدار علوم بهداشتی، به صورت مستقل در سطح کارشناسی‌ارشد منظور شده است.

در سال ۲۰۰۷، در ۲۷ دانشگاه آمریکا، مقطع کارشناسی‌ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی دایر که بیش از ۱۷ دانشگاه، کتابداری در رشته پزشکی و در مقطع کارشناسی‌ارشد، آموزش داده می‌شود. همینطور در کشورهای غرب اروپا بیش از ۱۵ دانشگاه، استرالیا ۲ دانشگاه، هندوستان ۲ دانشگاه، ژاپن ۲ دانشگاه دارای رشته کارشناسی‌ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی می‌باشند.

ب) تاریخچه مختصر رشته در ایران

در ایران نخستین دوره آموزش نوین کتابداری در سال ۱۳۱۷ در دانشسرای عالی تهران به صورت دوره‌های کوتاه مدت برگزار شد. با گسترش کمی و کیفی کتابخانه‌های دانشگاهی

نخستین دوره کتابداری در مقطع کارشناسی ارشد در سال ۱۳۴۵ در دانشکده علوم تربیتی دانشگاه تهران به اجرا درآمد. در آخرین سال‌های قبل از انقلاب اسلامی، گسترش فعالیت‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی در شاخه‌های برخی از علوم به عنوان نیاز فوری مورد مطالعه قرار گرفت. نیاز فزاینده کشور به ایجاد تسهیلات مطالعاتی و پژوهشی برای متخصصان علوم پزشکی سبب شد تا رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی مورد توجه مسئولین وقت قرار گیرد. لذا از سال ۱۳۵۶ اولین دوره پذیرش دانشجویان در رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی در مرکز پزشکی شاهنشاهی ایران (دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی ایران، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی فعلی) صورت گرفت و در این راستا به عنوان تنها مرکز که از طریق On-Line به شبکه‌های اطلاع‌رسانی خارج از کشور متصل بود، با بودجه قابل ملاحظه‌ای اقدام به تأسیس کتابخانه‌ای بزرگ و مجهز نموده و با گردآوری آخرین شماره‌های نشریات پزشکی لاتین و آموزش کتابداران و اطلاع‌رسانان در رشته پزشکی، سعی کرد تا استادان، پژوهشگران و دانشجویان، را با جدیدترین روش‌های اطلاع‌رسانی آشنا کند.

در سال ۱۳۷۱ نیز گروهی از کتابداران حوزه علوم پزشکی با تصویب و اجرای طرح "اطلاعات بهداشتی و زیست پزشکی" (Health & Biomedical Information=HBI) از طرف سازمان بهداشت جهانی و منطقه مدیترانه شرقی، و اجرای آن در ایران با تأکید بر گسترش و توسعه کمی و کیفی کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی و واحد‌های مدارک پزشکی بیمارستانها، فعالیت‌های حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی مورد توجه قرار گرفت. و در راستای تقویت این امر مهم، در همان سال به همت تعدادی از کتابداران پزشکی که در کمیته کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی فعالیت داشتند، اساسنامه انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی را تدوین و نخستین مجمع عمومی را در خرداد ماه سال ۱۳۷۲ تشکیل دادند و از این تاریخ انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی نیز پا به عرصه وجود گذاشت.

در حال حاضر چندین گروه آموزشی کتابداری و اطلاع‌رسانی در دانشگاه‌های دولتی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی به تربیت نیروی انسانی مورد نیاز بخش‌های مختلف مشغول می‌باشند که ۹ گروه آموزشی آن (دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران، تهران، اصفهان، کرمان و تبریز در مقطع کارشناسی ارشد و دانشگاه‌های علوم پزشکی: شهید بهشتی، زاهدان، بوشهر و همدان در مقطع کارشناسی) به رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی با گرایش پزشکی مربوط می‌شود.

۲- رسالت رشته (Mission)

در آغاز قرن بیست و یکم، کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی در کشورهای پیشرفته، به سوی استفاده از مهارت‌های ارتباطی، فن‌آوری‌های اطلاعاتی و نقش با اهمیت مدیریتی آنها، گرایش داشته است.

کتابداری و اطلاع‌رسانی حرفه‌ای است که با مدیریت اطلاعات و دانش سر و کار دارد و هدف اساسی آن ایجاد شرایط مناسب برای دسترسی آسان و مؤثر به اطلاعات است. برای چنین منظوری، این حرفه بر اساس اصول و بنیان‌های نظری که در طول تاریخ حیات خود تدوین نموده است فرآیندهایی را برای گزینش و فراهم‌آوری، سازماندهی، و اشاعه اطلاعات انجام می‌دهد. برای آموزش این فرآیندها به کسانی که باید در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی به جامعه خدمت کنند، حرفه کتابداری، دوره‌های آموزش رسمی را در سطح آموزش عالی برقرار کرده است.

دانش و فرهنگ گسترده پزشکی، قلمروهای مختلف ارتباطی در حوزه پزشکی، فلسفه و جامعه‌شناسی خاص و پیچیده و متفاوت و متنوع در حوزه پزشکی، دانش اقتصاد پزشکی، منابع خاص اطلاع‌رسانی (مانند بانک‌های اطلاعاتی، منابع اینترنتی و پایگاه‌های اطلاعاتی) تنوع دانش درباره فن‌آوری اطلاع‌رسانی و مهارت‌های زبانی و ارتباطی و بسیاری دیگر،

همه در حوزه پزشکی و حرفه‌ها و تخصص‌های وابسته به آن، هیچ‌گونه درنگی را در باب ایجاد دوره‌های تحصیلات عالی و تحصیلات تکمیلی در رشته کتابداری باقی نمی‌گذارد و لذا بدون شک دوره کارشناسی‌ارشد در رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی با گرایش پزشکی ضرورتی حیاتی دارد.

فارغ‌التحصیلان رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی در مقطع کارشناسی‌ارشد به افراد با تجربه و متخصص تبدیل می‌شوند که نقش رهبری و مدیریتی خود را وقف کتابخانه‌های مرکزی دانشگاه‌های علوم پزشکی، کتابخانه‌های دانشکده‌ای و کتابخانه‌های بیمارستانی نموده و همچنین به عنوان مشاور خدمات اطلاع‌رسانی در امور تحقیق، پژوهشگران علوم پزشکی و پیراپزشکی را یاری‌رسان بوده و توانایی در پاسخگویی به نیازهای در حال تغییر اطلاعات در عرصه‌های مختلف بخش‌های آموزشی و پزشکی را خواهند داشت.

۴- ارزش‌های حاکم بر رشته (values)

اسلام، دین علم و دانش است. مسلمانان را به دانش‌اندوزی توصیه می‌کند. راه خداشناسی را راه علم می‌داند، وقتی شاهد و گواه بر حقانیت پیامبر اقامه می‌کند، خدا و کسی را که نزد او علم کتاب است ناظر می‌گیرد. انسان‌های دانا را با انسان‌های نادان برابر نمی‌داند. مقام خشیت واقعی را تنها در انحصار علما و دانشمندان می‌داند. سؤال از اهل ذکر و دانایان را همواره توصیه می‌کند و درخواست پیامبر از خدا این است که علمش افزون شود.

برای ایستادگی در برابر گرایشی که سعی می‌کند کشور ایران را به هر چه محدودتر و محصور کردن وادار کند، باید اثبات کنیم که نقش دین الهی ما در رشد و بارآوری ملت ما تا چه اندازه اساسی و دائمی است. تعهد، دانش، اعتکاف، استعداد، لیاقت و وجود ظرفیت روحی جهت انطباق ایده‌های نوین به توانمندی‌های بالقوه، درجه والائی را به يك ملت بخشیده است که آن‌ها را مهیا به فراگیری دانش بدیع و جدید سازد و بنابراین باید زمینه‌های رشد و اعتلاء و دانش و تجربه برای آن‌ها مهیا گردد.

کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی تلفیقی از علوم اجتماعی و علوم کاربردی است که به علوم پزشکی و بهداشتی گرایش دارد و از فن‌آوری‌های جدید اطلاعاتی نظیر رایانه و پایگاه‌های اطلاعاتی و بانک‌های اطلاعاتی بهره‌مند می‌شود و همچنین علوم ارتباطات و مدیریت نیز در روند توسعه آن دخالت دارند. تنوع دانش‌ها، فن‌آوری اطلاعاتی، مهارت‌های ارتباطی و استفاده از نظام‌های هوشمند در راستای اطلاع‌رسانی در حوزه پزشکی، نشان‌دهنده تحول روزافزون این رشته در آینده است؛ بنابراین نیاز به تربیت نیروی انسانی کارآمد، برای ارائه خدمات بهتر در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی در رأس برنامه‌های آموزشی مقطع کارشناسی‌ارشد قرار دارد.

فلسفه آموزشی کتابداری پزشکی در مقطع کارشناسی‌ارشد، با این نگرش همراه است که فارغ‌التحصیلان علاوه بر آموختن فنون کتابداری و اطلاع‌رسانی، قادر خواهند بود به عنوان مشاور فنی در فعالیت‌های پژوهش مربوط به فن‌آوری‌های اطلاعاتی مشارکت کامل داشته باشند.

۵- چشم‌انداز رشته (Vision)

برای حصول به اهداف سند چشم‌انداز این رشته، با تربیت کتابدارانی که بتوانند با مدیریت کتابخانه‌های پزشکی و انجام فعالیت‌های آموزشی - پژوهشی، جایگاه این رشته را بهبود بخشیده و اطلاع‌رسانی در شاخه پزشکی را هم سطح استانداردهای دانشگاه‌های بین‌المللی برسانند، ضروری است.

در دنیای متغیر و پُر شتاب علوم، کتابداری و اطلاع‌رسانی تا آنجا پیش می‌رود که از مرزهای کنونی این علوم خارج شده و به حوزه‌های جدید مانند فن‌آوری‌های مدرن

می‌پیوندد. دیگر کتابخانه‌ها، تنها به صورت فیزیکی و واقعی نیستند. طرح بحث‌های جدید مانند ایجاد کتابخانه‌های دیجیتالی، الکترونیک، مجازی و کتابخانه‌های بدون مرز یا بدون دیوار از این مقوله هستند.

برنامه دوره کارشناسی‌ارشد کتابداری پزشکی، علاوه بر آموزش مهارت‌های ارتباطی مانند استفاده از اینترنت، زمینه‌ساز آموزش برای ایجاد کتابخانه‌های دیجیتالی، الکترونیک، مجازی و در نهایت کتابخانه‌های بدون مرز، می‌باشد.

۶. اهداف کلی رشته (Aims)

هدف از رشته کتابداری پزشکی در مقطع کارشناسی‌ارشد، تربیت دانش‌آموختگانی است که پس از فراغت از تحصیل در زمینه‌های تخصصی اعم از نیازسنجی و گردآوری اطلاعات مورد نیاز محققان و استفاده‌کنندگان، سازماندهی و اشاعه اطلاعات پزشکی، بتوانند:

۱. با درک صحیح قواعد و روش‌های مطلوب، منابع پزشکی را سازماندهی نمایند؛
۲. به آگاهی کامل در زمینه نقش اطلاعات در توسعه دانش دست یا بند،
۳. با استفاده از فن‌آوری‌های مختلف اطلاعات، ذخیره و بازیابی اطلاعات پزشکی را انجام دهند؛
۴. ضمن ایجاد کتابخانه‌های دیجیتالی، مدیریت و رهبری آن‌ها را عهده‌دار شوند؛
۵. زمینه انجام طرح‌های پژوهشی - کاربردی و بنیادی را در کتابخانه‌ها، فراهم سازند و بر آن‌ها نظارت داشته باشند.

۷. نقش دانش‌آموختگان در نظام بهداشتی (Role definition)

دانش‌آموختگان این رشته، به عنوان یک کتابدار بالینی عهده‌دار وظایفی چون: نیازسنجی و گردآوری اطلاعات، سازماندهی منابع اطلاعاتی و اشاعه اطلاعات و انجام خدمات اطلاع‌رسانی به محققان و پژوهشگران، دانشجویان و مراجعان به کتابخانه‌های دانشگاهی، بیمارستانی و مراکز تحقیقاتی خواهند بود.

۸. وظایف حرفه‌ای دانش‌آموختگان (Task Analysis)

- نقش آموزشی:

- حضور در کلاسهای آموزشی دوره‌های کارشناسی به همراه اساتید و تدریس دانشجویان و متقاضیان در کارگاههای آموزشی. کمک به برگزاری کارگاهها و همایش‌های علمی در زمینه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی.

- نقش پژوهشی:

- تألیف و ترجمه کتاب در زمینه‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی در شاخه پزشکی

- نگارش مقالات علمی مبتنی بر طرح‌های تحقیقاتی زیر نظر اساتید و اشاعه مقالات در سطح بین‌المللی

- شرکت مستمر در سمینارهای داخل و خارج از کشور با ارائه مقاله و همکاری در برقراری سمینارهای داخل کشور

- نظارت دائم در ارزیابی برنامه‌های نرم‌افزاری کتابخانه موجود به منظور انطباق با تغییرات علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی و مشارکت در ایجاد برنامه‌های نرم‌افزاری جدید

- طراحی بانک‌های اطلاعاتی و پایگاه‌های اطلاعاتی در زمینه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی

- نقش مدیریتی:

- نظارت بر کتابخانه‌های مرکزی دانشگاه‌های علوم پزشکی، کتابخانه‌های بیمارستانی و دانشکده‌ای طی دوران تحصیلی در راستای واحدهای عملی و کارآموزی و ارائه طرح‌های مدیریتی جهت بهبود خدمات و فعالیت‌های آن واحدها

- احراز سمت مدیریت کتابخانه‌های دانشکده‌ای، بیمارستانی و کتابخانه‌های مرکزی دانشگاه‌های علوم پزشکی

۹- راهبردهای کلی اجرای برنامه آموزشی

برنامه آموزش کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی در مقطع کارشناسی ارشد، به نحوی برنامه‌ریزی شده است که آموزش به صورت مدرس - محوری برای دروس تخصصی -

نام درس	ضریب
---------	------

اجباری و دانشجو - محوری برای دروس تکمیلی (پژوهش و تتبع) باشد. در این صورت، دانش‌آموختگان قادر خواهند بود به عنوان متخصصان چندپیشه در رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی، تخصص‌های لازم را فرا گیرند.

۱۰- *شرایط و نحوه پذیرش دانشجو:

بر اساس آیین‌نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی کشور صورت خواهد پذیرفت.

دارندگان مدرک کارشناسی کلیه رشته‌های دانشگاه‌های معتبر داخل یا خارج از کشور که به تأیید وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و یا فرهنگ و آموزش عالی رسیده باشند، میتوانند داوطلب شرکت در آزمون باشند.

- مواد امتحانی و ضرائب آن به شرح زیر می‌باشد:

دانش کتابداری	۲
علوم و تکنولوژی اطلاعات پزشکی	۲
جمع	۶

- *جهت کسب اطلاع از آخرین تغییرات در مدارک تحصیلی مورد پذیرش و مواد امتحانی و ضرائب آزمون ورودی هر سال به دفترچه آزمون کارشناسی ارشد نا پیوسته رشته های علوم پزشکی مربوط به آن سال تحصیلی مراجعه نمایید.

۱۱- رشته‌های مشابه جدید در داخل کشور

در ایران مشابه رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی در مقطع کارشناسی ارشد، در رشته‌های علوم انسانی در دانشگاه‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری و دانشگاه آزاد اسلامی وجود دارد.

۱۲- سابقه این رشته در خارج کشور

رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه، بیشتر با تأکید بر فن‌آوری اطلاعات پزشکی و دروس مورد نیاز و مرتبط با این گرایش تدریس میشود و معمولاً هر کشوری ضمن تدریس دروس عمومی، پایه و تخصصی رشته - دروسی از حوزه علوم پزشکی مثل کلیات پزشکی، اصطلاح‌شناسی پزشکی، منابع مرجع پزشکی، جامعه‌شناسی پزشکی و... را نیز در این مقطع برای علاقمندان به گرایش پزشکی، تدریس می‌کنند.

۱۲- شرایط مورد نیاز برای راه‌اندازی رشته (مانند آزمایشگاه، کتابخانه و...)

بر اساس ضوابط و شرایط شورای گسترش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.

۱۴- موارد دیگر (مانند بورسیه‌ها)

تابع مقررات بورسیه است.

فصل دوّم

مشخصات برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته کتابداری

و اطلاع رسانی پزشکی

مشخصات دوره:

نام دوره:

**دوره کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی
(Medical Library and Information Sciences)**

طول دوره و شکل نظام آموزشی:

مطابق آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشد.

تعداد کل واحد های درسی:

تعداد کل واحد های درسی این دوره ۳۲ واحد، شامل ۲۲ واحد دروس اختصاصی اجباری، ۴ واحد دروس اختصاصی- اختیاری و ۶ واحد پایان نامه می باشد.

تعداد واحد	نوع واحد
۲۲	واحد های اختصاصی - اجباری (Core)
۴	واحد های اختصاصی - اختیاری (Non core)
۶	واحدهای پایان نامه
۳۲	جمع

جدول الف- دروس کمبود یا جبرانی کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی

پیش نیاز	تعداد ساعات درسی			تعداد واحد درسی			نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری	جمع		
-		۳۴	۳۴		۲	۲	زبان تخصصی انگلیسی	۰۱
-		۳۴	۳۴		۲	۲	اصطلاح شناسی پزشکی*	۰۲
-		۳۴	۳۴		۲	۲	آمار	۰۳
-	۳۴	۳۴	۶۸	۱	۲	۳	سازماندهی منابع* پزشکی	۰۴
اصطلاح شناسی پزشکی		۳۴	۳۴		۲	۲	کلیات پزشکی ۱**	۰۵
کلیات پزشکی ۱		۳۴	۳۴		۲	۲	کلیات پزشکی ۲**	۰۶
۱۲							جمع	

دانشجو موظف است با تشخیص گروه آموزشی و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه تمامی یا تعدادی از دروس کمبود یا جبرانی (جدول الف) را بگذراند.

* گذراندن این دروس برای فارغ التحصیلان کارشناسی رشته های غیر کتابداری و کتابداری و اطلاع رسانی غیر پزشکی الزمی است.

** گذراندن این دروس برای همه دانشجویانی که قبلا آنها را نگذرانده اند به عنوان دروس کمبود یا جبرانی الزمی است.

جدول ب- دروس اختصاصی - اجباری (core) کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی

پیشنیاز	تعداد ساعات درسی			تعداد واحد درسی			نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری	جمع		
-		۲۴	۲۴		۲	۲	مبانی علم اطلاع رسانی	۰۷
-		۲۴	۲۴		۲	۲	مدیریت منابع اطلاعاتی	۰۸
-	۲۴	۱۷	۵۱	۱	۱	۲	مبانی برنامه نویسی	۰۹
مبانی برنامه نویسی	۱۷	۲۵	۴۲	۰/۵	۱/۵	۲	سیستم های اطلاعاتی و فن آوری اطلاعات	۱۰
سازماندهی منابع پزشکی	۲۴	۱۷	۵۱	۱	۱	۲	نمایه سازی و چکیده نویسی	۱۱
	۲۴	۱۷	۵۱	۱	۱	۲	مراجع و بانکهای تخصصی پزشکی	۱۲
نمایه سازی و چکیده نویسی	۱۷	۲۵	۴۲	۰/۵	۱/۵	۲	ذخیره و بازیابی اطلاعات	۱۳
		۲۴	۲۴		۲	۲	مدیریت کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی	۱۴
		۲۴	۲۴		۲	۲	روش تحقیق	۱۵
		۲۴	۲۴		۲	۲	سمینار تحقیق	۱۶
	۱۴۰		۱۴۰	۲		۲	کارورزی	۱۷
						۶	پایان نامه	۱۸

				۶	۱۶	۲۸	جمع
--	--	--	--	---	----	----	-----

جدول ج) دروس اختصاصی - اختیاری (non core) دوره کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی*

پیشنیاز	تعداد ساعات درسی			تعداد واحد درسی			نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری	جمع		
-		۲۴	۲۴		۲	۲	کتابخانه های دیجیتال	۱۹
-	۱۷	۲۵	۴۲	۰/۵	۱/۵	۲	آشنایی با اصول آموزش از راه دور	۲۰
-		۲۴	۲۴		۲	۲	مراکز اطلاع رسانی ملی و بین المللی	۲۱
روش تحقیق		۲۴	۲۴		۲	۲	مطالعه مستقل	۲۲
						۸	جمع	

*دانشجو موظف است با توجه به موضوع پایان نامه، نظر استاد راهنما و تایید گروه آموزشی تعداد ۲ واحد از دروس اختصاصی- اختیاری را بگذراند.

فصل سوم

مشخصات دروس برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته کتابداری

و اطلاع‌رسانی پزشکی

نام درس: زبان انگلیسی تخصصی

کد درس: 01

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: 2 واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

تقویت مهارت‌های زبان انگلیسی در دو حیطه شنیداری و درک مطلب در ظرفیت یک دانشجوی کارشناسی‌ارشد کتابداری

هدف‌های ویژه:

دانشجو در پایان نیم‌سال باید بتواند:

- ۱- مطالب و مقالات انگلیسی، در رشته کتابداری پزشکی را خلاصه نماید.
 - ۲- مطالب و مقالات انگلیسی را بر اساس اصول صحیح به فارسی ترجمه کند.
 - ۳- سطح واژگان زبان انگلیسی را با بهره‌گیری از اجزاء تشکیل‌دهنده کلمات، افزایش دهد.
 - ۴- جملات انگلیسی، پاراگراف و متن (Essay) را با ساختار صحیح بنویسد.
 - ۵- با استفاده از اصول اولیه نگارش، به انگلیسی مکاتبه کند.
 - ۶- مطالب درسی خود را در رشته کتابداری، به انگلیسی ارائه دهد.
- سرفصل‌های اصلی درس (34 ساعت نظری):
- استفاده از مواد شنیداری، گزارشات علمی، گزیده اخبار به انگلیسی
 - آموزش شیوه صحیح و اصولی ترجمه
 - ارائه مقالات به زبان انگلیسی
 - آموزش اصول اولیه نگارش زبان انگلیسی

روش تدریس:

تئوری و عملی: ۵۰٪ فعالیت کلاسی در طول ترم و ۵۰٪ امتحان پایان ترم به صورت Interactive و با استفاده از روش Communicative Approach

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون کتبی و شفاهی نهایی + فعالیت‌های کلاسی

منابع درسی:

- 1- Johnson, Ben E., Reading Edge: Thirteen ways to Improve reading Comprehension, Montano State University, latest edition.
- 2- Langan, John, Study Skill and Reading, Atlantic Community College, latest edition.
- 3- Cohen, Barbara, Medical terminology, 3rd Edition, latest edition.
- 4- Zemach, Dorothy E., Academic Writing from Paragraph to essay, London, latest edition..

نام درس: اصطلاح‌شناسی پزشکی

کد درس: ۰۲

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی کامل به اصطلاحات پزشکی جهت راهنمایی و رفع نیازمندی‌های مراجعه‌کنندگان به کتابخانه‌های علوم پزشکی (پزشکان و تمام گروه‌های مرتبط با پزشکی).

هدف‌های ویژه:

دانشجو در پایان نیم‌سال باید بتواند:

۱- مباحث تاریخچه اصطلاحات پزشکی و کاربرد آن‌ها را تعریف کند،

۲- طرز تحلیل يك واژه پزشکی را نشان دهد،

۳- واژه‌های پزشکی بدون پیشوند، بدون ریشه، با دو ریشه و طرز ساختن آن‌ها را با مفهوم کاربردی آن توصیف کند،

۴- پیشوندها و پسوندهای رایج در آناتومی، فیزیولوژی و بیماری‌های داخلی و جراحی را تعریف کند،

۵- ریشه‌های واژه‌های دستگاه‌های مختلف بدن را معرفی کند،

۶- واژه‌های مربوط به مایعات بدن و اختصارات رایج بیماری‌ها را تعریف کند.

سرفصل‌های اصلی درس (۲۴ ساعت نظری)

۱- تاریخچه و تعریف اصطلاحات پزشکی و کاربرد آن

۲- طرز تحلیل يك واژه پزشکی

۳- معرفی واژه‌های پزشکی بدون پیشوند با ذکر مثال

۴- معرفی واژه‌های پزشکی بدون ریشه با ذکر مثال

۵- معرفی واژه‌های پزشکی با دو ریشه با ذکر مثال

۶- طرز ساختن يك واژه پزشکی با مفهوم کاربردی آن

۷- تعریف پیشوندهای رایج در آناتومی - فیزیولوژی - بیماری‌های داخلی و جراحی

۸- تعریف پسوندهای رایج در آناتومی - فیزیولوژی - بیماری‌های داخلی و جراحی

۹- تعریف ریشه‌های واژه‌های دستگاه‌های مختلف بدن (آناتومی داخل بدن - آناتومی خارج بدن)

۱۰- معرفی واژه‌های مربوط به مایعات بدن (مواد جامد بدن - رنگ‌ها - اعداد) به انگلیسی - فارسی

۱۱- تعریف اختصارات رایج بیماری‌های داخلی - جراحی - آزمایشات - رادیولوژی (پزشکی - انگلیسی - فارسی)

روش تدریس:

آموزش اصطلاحات پزشکی همراه با مفهوم کاربردی آن در پزشکی

شیوه ارزشیابی دانشجو:

شناختی - مهارتی - آزمون تستی پایان ترم

منابع درسی:

1- Miriam, Austrine, G. Young. Learning Medical Terminology, step by step. Latest edition

2- Birmangam, Jacqueline Joseph. Medical Terminology : A Self Learning Modula. Latest edition

3- Janson, Cohen, Barbara. Medical Terminology : An Illustrated Guide. Latest edition

4- Davies, J. Juanata. Medical Terminology. Latest edition

5. Davis, Neil, M. Medical Abbreviations. Latest edition

6- Dorland, S. Medical Abbreviations. latest edition

نام درس: آمار

کد درس: ۰۲

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم و تعاریف آمار استنباطی و کاربرد آن در پژوهش‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی با استفاده از برنامه نرم‌افزار آماری SPSS.

هدف‌های ویژه:

دانشجو در پایان نیم‌سال باید بتواند:

۱- به صورت کاملاً عملی یک پرسش‌نامه پژوهشی در SPSS تعریف کند، متغیرهای پرسش‌نامه را در SPSS وارد و گزارش‌های توصیفی و استنباطی را از آن اخذ کند،

۲- آزمون‌های آماری را برای یک گروه به صورت دستی و با استفاده از SPSS انجام دهد،

۳- آزمون‌های آماری را برای دو گروه انجام داده و میانگین‌های آن‌ها را مقایسه کند،

۴- نحوه تحلیل واریانس را توضیح دهد،

۵- ضرایب همبستگی پیرسون و اسپیرمن را به صورت دستی محاسبه و نتایج را با گزارش‌های SPSS مقایسه کند،

۶- مدل‌های کتابسنجی را معرفی کند.

سرفصل‌های اصلی درس (۲۴ ساعت نظری):

- تعریف مفاهیم آمار توصیفی و استنباطی. آشنایی با نرم‌افزار SPSS از طریق نام‌گذاری متغیرها و ورود داده‌ها و اخذ گزارش از نرم‌افزار

- روش پژوهش در کتابداری و اطلاع‌رسانی و انتخاب آزمون‌های آماری

الف. آزمون‌های آماری برای یک گروه (تک نمونه‌ای)

۱- برآورد حدود اعتماد میانگین جامعه (برآورد فاصله‌ای میانگین جامعه) دستور SPSS برای برآورد حدود اعتماد میانگین جامعه

۲- آزمون فرض در مورد میانگین جامعه - با استفاده از SPSS

۳- آزمون مجذور کا با استفاده از SPSS

ب. آزمون‌های آماری برای دو گروه - مقایسه میانگین‌های دو گروه

۱- آزمون نمونه‌های جفت (وابسته) - درون موردی (با استفاده از SPSS)

۲- آزمون نمونه‌های مستقل بین موردی (با استفاده از SPSS)

ج. آزمون‌های آماری بیش از دو گروه - تحلیل واریانس

۱- بین گروه‌ها

۲- درون گروه‌ها

د. همبستگی

- ضریب همبستگی پیرسون و اسپیرمن و رسم نمودارها با استفاده از SPSS

هـ. کتابسنجی

- مفاهیم و تاریخچه کتابسنجی

مدل برادفورد - مدل لوتکا - مدل زیف - تحلیل استنادی

روش تدریس:

تدریس استاد + SPSS

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

تهیه گزارش آماری توسط دانشجویان با استفاده از SPSS و آزمون نهایی

منابع درسی:

۱- تاجداری، پرویز. آمار مقدماتی (برای رشته‌های علوم اجتماعی، علوم انسانی و علوم تربیتی). آخرین ویرایش.

۲- هویدا، علی‌رضا. آمار و روش‌های کمی در پژوهش‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی. آخرین ویرایش.

۳- هویدا، علی‌رضا. آمار و روش‌های کمی در کتابداری و اطلاع‌رسانی - با استفاده از نرم‌افزار SPSS. آخرین ویرایش.

4- Egghe, Leo. Quantitative Methods in Library, Documentation and Information Science. Ronald Rousseau: Elsevier Science Publishers, latest edition.

5- Kraft, Donald, H. Operation Research for Libraries and Information Agencies Techniques for the Evaluation of Management Decision Alternatives, Academic. Bert, R. Bogee. New York, latest edition.

نام درس: سازماندهی منابع پزشکی

کد درس: ۰۴

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۱ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با اصول و روش‌های فهرستنویسی و رده‌بندی در محیط چاپی و الکترونیکی به منظور مدیریت بخش سازماندهی کتابخانه‌ها.

هدف‌های ویژه:

دانشجو در پایان نیم‌سال باید بتواند:

۱- با قواعد انواع سرشناسه و شناسه‌های افزوده، استاندارد ISBD برای انواع منابع، کنترل مستندها و با فهرستنویسی موضوعی با استفاده از ابزارهای پزشکی و غیر پزشکی آشنا شده و کاربرد آنها را بداند و تعریف کند.

۲. با اصطلاحنامه‌ها و سرعنوانهای موضوعی پزشکی رایج آشنا شده و کاربرد آنها را بداند.

۳- استفاده از رده بندی کتابخانه ملی پزشکی آمریکا (NLM) و رده بندیهای کنگره و دیویی را بداند و معرفی کند.

۳- با انواع نرم‌افزارهای رایج کتابخانه ای آشنا شده و استفاده از آنها را فراگیرد.

۴- مواد غیر کتابی با تأکید بر منابع الکترونیکی را سازماندهی کند.

سر فصل های اصلي درس (۳۴ ساعت نظري و ۲۴ ساعت عملي):

انتخاب و تعیین نقاط بازیابی در پیشینه‌های کتابشناختی (قواعد مربوط به انواع سرشناسه و شناسه‌های افزوده، استاندارد ISBD برای انواع منابع، کنترل مستندها، فهرستنویسی موضوعی، آشنایی با رده بندی کتابخانه ملی پزشکی آمریکا و رده بندیهای کنگره و دیویی.

آشنایی با قالب‌های مارک آمریکا، یونی مارک، مارک انگلستان، مارک ایران.

آشنایی با نرم‌افزارهای رایج کتابخانه ای.

سازماندهی مواد غیر کتابی با تأکید بر منابع الکترونیکی.

آشنایی با MeSH و اصطلاحنامه پزشکی فارسی و کاربرد آنها

روش تدریس:

تئوری و عملی همراه با نرم افزارهای کتابخانه ای

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهایی + فعالیت های کلاسی

منابع اصلی:

۱- فهرست نویسی: اصول و روش ها. رحمتا... فتاحی، مهدی طاهری. آخرین ویرایش.

۲. فهرست نویسی رایانه ای: مفاهیم، شیوه ها و کاربرد نرم افزارهای رایانه ای در سازماندهی اطلاعات. رحمتا... فتاحی، مهدی طاهری. آخرین ویرایش

۳. فهرست نویسی و رده بندی. لوئیس مای چان. آخرین ویرایش.

4- A guide to the Library of Congress Classification. Lois Mai Chan. latest edition.

5- Cataloger's Reference Shelf, latest edition
(<http://www.itsmarc.com/crs/crs0000.htm>).

6- Cataloging and Classification: an Introduction. Lois Mai Chan. Latest edition.

7- Cataloging: subject Cataloging and Classification. Latest edition
(<http://www.itcompany.com/info retriever/cat-subj.htm>)

8-cataloging and organizing digital resources: Manual for librarians. Anne M. Mitchell and Brain E. Surrat. Latest edition.

9- Dewey Decimal Classification: principles and applications. Lois Mai Chan, latest edition.

10-Medical Subject Headings. U.S. National Library of Medicine
.www.nlm.nih.gov/mesh

11- NLM classification. U.S. National Library of Medicine. www.nlm.nih.gov/class

12- Wynar's introduction to Cataloging and Classification. Arlene G. Taylor, David P. Miller. 9th ed. Englewood: Libraries Unlimited, latest edition.

نام درس: کلیات پزشکی (۱)

کد درس: ۰۵

پیش‌نیاز: اصطلاح‌شناسی پزشکی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با بیماری‌های مختلف جهت پیشبرد خدمات بهتر در فرایند اطلاع‌رسانی در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی پزشکی به محققان و پژوهشگران.

سرفصل‌های اصلی درس (۳۴ ساعت نظری)

سلامت و بیماری - بیماری‌های دستگاه تنفس - بیماری‌های دستگاه گردش خون - بیماری‌های دستگاه گوارش - بیماری‌های دستگاه عضلانی و حرکتی - بیماری‌های دستگاه ادراری - بیماری‌های دستگاه تناسلی

روش تدریس: سخنرانی + همراه با سیستم‌های آموزشی چند رسانه‌ای برای تشریح درس و کارکردهای مختلف اندام‌های بدن و بیماری‌های مرتبط

منابع درسی:

۱- باقیانی مقدم، محمدحسین، محمدحسن احرام‌پوش. اصول و کلیات خدمات بهداشتی: براساس سرفصل درس کلیات بهداشت عمومی رشته‌های مختلف پزشکی. تهران: چراغ دانش، الباب، آخرین ویرایش

۲- شهرستانی، محمدرضا. کلیات پزشکی. آخرین ویرایش.

۳- نوبهار، منیر و عباسعلی وفاپی. کلیات پزشکی ۱ و ۲: طبق سرفصل واحد درسی کلیات پزشکی. آخرین ویرایش.

- والیانی، محبوبه. کلیات پزشکی. آخرین ویرایش.

5-Lewis, Sharon (and et al.) Medical-Surgical Nursing (Single Volume): Assessment and Management of Clinical Problems. Mosby, latest edition.

6-Smeltzer, Suzanne. Brunner and Suddarth's Textbook of Medical Surgical Nursing. Lippincott Williams & Wilkins; latest edition.

7-Timby, Barbara and Smith, Nancy. Introductory Medical-Surgical Nursing. Lippincott Williams & Wilkins; latest edition.

کد درس: 06

نام درس: کلیات پزشکی (۲)

پیش‌نیاز: کلیات پزشکی ۱

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با بیماریهای مختلف جهت پیشبرد خدمات بهتر در فرایند اطلاع رسانی در کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی پزشکی به محققان و پژوهشگران

سرفصل های دروس (۲۴ ساعت نظری):

بیماریهای دستگاه عصبی - بیماریهای غدد داخلی - بیماریهای چشم و گوش - بیماریهای پوست - بیماریهای مادران و نوزدان - بیماریهای واگیر - بیماریهای روانی

روش تدریس: روش تدریس: سخنرانی + همراه با سیستم های آموزشی چند رسانه ای برای تشریح درس و کارکردهای مختلف اندام های بدن و بیماریهای مرتبط

منابع درسی:

۱- باقیانی مقدم، محمدحسین، محمدحسن احرام روش. اصول و کلیات خدمات بهداشتی: براساس سرفصل درس کلیات بهداشت عمومی رشته های مختلف پزشکی. آخرین ویرایش.

۲ - شهرستانی، محمدرضا. کلیات پزشکی. آخرین ویرایش.

۳- نوبهار، منیر، عباسعلی وفاپی. کلیات پزشکی ۱ و ۲: طبق سرفصل واحد درسی کلیات پزشکی. آخرین ویرایش.

۴- والیانی، محبوبه. کلیات پزشکی. آخرین ویرایش.

5-Lewis, Sharon et al .Medical-Surgical Nursing (Single Volume): Assessment and Management of Clinical Problems, Mosby.latest edition

6-Smeltzer, Suzanne. Brunner and Suddarth's Textbook of Medical Surgical Nursing. Lippincott Williams & Wilkins latest edition.

7-Timby, Barbara and Smith, Nancy. Introductory Medical-Surgical Nursing. Lippincott Williams & Wilkins; latest edition.

نام درس: مبانی علم اطلاع‌رسانی

کد درس: 07

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنا نمودن دانشجویان با اصول و مفاهیم مختلف اطلاعات و علم اطلاع‌رسانی، همچنین چرخه تولید و اشاعه اطلاعات و فن‌آوری اطلاعاتی و تأثیر آن بر کتابخانه‌ها، ارتباط اطلاع‌رسانی با حوزه‌های ارتباطات راه دور، سبیرنتیک.

هدف‌های ویژه:

دانشجو در پایان نیم‌سال باید بتواند:

- علم اطلاعات و ویژگی‌های آن و نظام اطلاع‌رسانی را تعریف کرده و توضیح دهد.

- نقش اطلاعات را در توسعه دانش تعریف کند.

- از حوزه‌های در ارتباط با اطلاع‌رسانی مانند علم ارتباطات، ارتباطات راه دور، سبیرنتیک تعریف جامع داشته باشد.

- زیرساخت فن‌آوری اطلاعات در جامعه اطلاعاتی را بیان کند.

- تأثیر متقابل جریان اطلاعات را بر محیط جامعه توضیح دهد.

سرفصل‌های اصلی درس (۲۴ ساعت نظری):

تعریف مفاهیم اطلاعات، داده، خبر، آنروپی، ابرداده، آلودگی اطلاعاتی، اهمیت اطلاعات، انسان و اطلاعات، مطالعه زیربنایی ساختار استفاده از اطلاعات، پدیده انفجار اطلاعات و رابطه انسان با این پدیده‌ها، مقدمه‌ای بر جامعه‌شناسی علم، تولید اطلاعات، انتقال اطلاعات، سازماندهی اطلاعات، نقش اصطلاحنامه‌ها، جامعه اطلاعاتی، پردازش‌گر اطلاعات، کاربر نهایی اطلاعات، نیازهای اطلاعاتی، شبکه‌های اطلاعاتی، ذخیره و بازیابی اطلاعات، هوش مصنوعی، نظام ملی اطلاع‌رسانی در ایران و جهان، زمینه‌های اخلاق حرفه‌ای اطلاعات، آینده اطلاع‌رسانی- مدرنیته، پست‌مدرنیته در کتابداری و اطلاع‌رسانی، آموزش کتابداری و اطلاع‌رسانی در دوره پست‌مدرنیته.

روش تدریس:

تدریس استاد، استفاده از وسایل کمک آموزشی، بحث گروهی، مشارکت فعال دانشجویان در کلاس

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

آزمون نهایی + ارائه مقاله

منابع درسی:

- ۱- اطلاع‌رسانی و فرهنگ. آخرین ویرایش.
- ۲- بهمن‌آبادی، علی‌رضا. مبانی، تاریخچه و فلسفه علم اطلاع‌رسانی (گزیده مقالات). آخرین ویرایش
- ۳- داورپناه، محمدرضا. اطلاعات و جامعه. با همکاری معصومه آرمیده. آخرین ویرایش.
- ۴- حری، عباس. مروری بر اطلاعات و اطلاع‌رسانی. آخرین ویرایش
- ۵- رهادوست، فاطمه. فلسفه کتابداری و اطلاع‌رسانی. آخرین ویرایش
- ۶- سرکار آرانی، محمدرضا. مدیریت دانش؛ جست و جو یا تولید دانش: چالش دو دهه اخیر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی ژاپن. آخرین ویرایش.
- ۷- میدوز، آرتور جک. شناخت اطلاعات. ویراستار اسدالله آزاد. آخرین ویرایش.
- ۸- نورتون، ملانی جی. مبانی علم اطلاع‌رسانی. آخرین ویرایش.
- ۹- وبستر، فرانک. نظریه‌های جامعه اطلاعاتی. آخرین ویرایش.
- ۱۰- وبستر، فرانک. نظریه‌های جامعه اطلاعاتی. آخرین ویرایش.
- ۱۱- هیل، مایکل. تاثیر اطلاعات بر جامعه: بررسی ماهیت، ارزش و کاربرد اطلاعات. آخرین ویرایش.
- ۱۲- یونسکو. علم در جامعه اطلاعاتی. ویراستار فریبرز خسروی. آخرین ویرایش.

نام درس: مدیریت منابع اطلاعاتی

کد درس: 08

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری (به صورت تدریس گروهی)

هدف کلی درس:

آشنا کردن دانشجو با نیازهای اطلاعاتی محققان (با تاکید بر جنبه های روانشناختی و جامعه شناختی موضوع) - و انواع منابع اطلاعاتی و اصول و شیوه‌های تهیه و تامین منابع اطلاعاتی گوناگون با استفاده از ابزارها و روش های علمی

هدف‌های ویژه:

دانشجو در پایان نیم‌سال باید بتواند:

- نیاز و انواع آنها را با تاکید بر جنبه های روانشناختی و جامعه شناختی جامعه مصرف کننده و استفاده کنندگان از اطلاعات بشناسد و تعریف کند.

- سابقه نیازسنجی، ضرورت و انگیزه های نیازسنجی و کاربردها و موانع نیازسنجی را بشناسد و تعریف کند.

- موضوعات مورد مطالعه در زمینه نیازهای اطلاعاتی حوزه های مختلف علوم را به صورت گسترش از کل به جزء بشناسد و آنها را در راستای رفع نیازهای اطلاعاتی جامعه مصرف کننده به کار گیرد.

- انواع کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی را با تاکید بر کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی پزشکی، مصرف کنندگان اطلاعات، دنیای نشر و ناشران و کارگزاران (داخلی و خارجی) و انواع منابع اطلاعاتی و ویژه گیهای هر کدام را بشناسد و آنها را توضیح دهد.

- اصول و روشهای انتخاب منابع اطلاعاتی و انواع سفارش و خرید و ابزارهای سفارش را با توجه به اصل جامع نگری و روشهای علمی بشناسد و تعریف کند.

- قوانین و مقررات صادرات و واردات مواد کتابخانه ای و سایر کالاهای فرهنگی در سطح ملی و جهانی و تجارت الکترونیک را بشناسد

- سفارشات بین المللی منابع فرهنگی از جمله منابع چاپی و غیر چاپی، ثبت سفارش و اعتبار اسنادی، بیمه و حمل و نقل و قوانین گمرکی را بشناسد و کاربرد آنها را بداند.

- وب سایتها و منابعی که از طریق آنها می توان اطلاعات حوزه پزشکی را کسب کرد بشناسد.

- همکاری و امانت بین کتابخانه ای، اشتراک منابع، مبادله و اهداء از طریق مراکز اطلاع رسانی و خدمات تحویل مدرک را بشناسد و آنها را توضیح دهد

- مبانی سازمان و مدیریت، چگونگی اداره و مدیریت بر مراکز اطلاع رسانی پزشکی و منابع

اطلاعات پزشکی را با استفاده از روش‌ها و مکانیسم‌های علمی بدانند و آنها را در فرایند سفارش و مدیریت منابع به کار گیرند.

-پیش‌بینی مقدماتی بودجه، فراگرد تنظیم تا کنترل بودجه را بدانند و ارزش زمان و هزینه‌های فرصت و تحلیل هزینه منفعت را برای سازمان و مشتری بشناسند و در تهیه و مدیریت بر منابع اطلاعاتی در حوزه علوم پزشکی به کار گیرند.

سرفصل‌های اصلی درس (۳۴ ساعت نظری):

نیازهای اطلاعاتی با تأکید بر جنبه‌های روانشناختی و جامعه‌شناختی اطلاعات و مصرف‌کنندگان اطلاعات - سابقه نیازسنجی، ضرورت نیازسنجی و موانع آن - موضوعات مورد مطالعه در زمینه نیازهای اطلاعاتی حوزه‌های مختلف علوم به صورت گسترش یافته از کل به جزء و به کارگیری آنها در راستای رفع نیازهای اطلاعاتی جامعه مصرف‌کننده. شناخت انواع کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی و تأمین منابع مورد نیاز آنها بر اساس اصل جامع‌نگری و استفاده از ابزارها و روش‌های علمی به خصوص در حوزه نشریات و منابع چاپی و الکترونیکی خارجی - پیش‌بینی و تنظیم بودجه و توزیع عادلانه بودجه در تأمین منابع علمی با توجه به اصل جامع‌نگری - آشنایی با اصول و مقررات معاملات و تجارت در سطح ملی و جهانی به خصوص تجارت الکترونیک با تأکید بر مزایا و کاستیها و موانع آن.

روش تدریس:

تئوری و بحث‌های کلاسی

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهایی + فعالیت‌های کلاسی

منابع درسی:

۱- بابایی، محمود. نیازسنجی اطلاعات. آخرین ویرایش

۲- بنایی، رضا. آشنایی با مقررات گمرکی و ترخیص کالا. آخرین ویرایش.

۳- تیرا، علی. قانون امور گمرکی و آیین‌نامه اجرایی آن به روش الفبایی و موضوعی، به انضمام واژه‌های بین‌المللی، بازرگانی، گمرکی و حمل و نقل. آخرین ویرایش.

۴- رضاییان، علی. مبانی سازمان و مدیریت. آخرین ویرایش.

۵- سعادت‌تی، حسین. مدیریت سفارشات خارجی: مقررات بین‌المللی بیمه، اصول حاکم و معاملات، بازرسی و... آخرین ویرایش.

۶- فتاحی، رحمت‌الله. مدیریت نشریه‌های ادواری: جنبه‌های نظری و کاربردی گزینش، فراهم‌آوری، سازماندهی و ارائه خدمات ادواری‌ها (چاپی و الکترونیکی). با همکاری یزدان منصوریان. آخرین ویرایش.

۷- فرج‌وند، اسفندیار. فراگرد تنظیم تا کنترل بودجه. آخرین ویرایش.

۸- محسنی، حمید. مجموعه سازی و خدمات تحویل مدرک. آخرین ویرایش

- ۹ - محسنی، حمید. مدیریت مجلات. آخرین ویرایش.
- ۱۰ - مهربان، رضا. اصول مکاتبات سفارشات بین الملل. آخرین ویرایش.
- ۱۱ - نشاط، نرگس. نظام های همکاری بین کتابخانه ای. آخرین ویرایش.

12- Collection development in the electronic environment. Edited by Sul. H.Lee.- New York: Haworth, latest edition.

13-Davi C. Fowler. E- Serials Collection Management: Transitions, Trends, and Technicalities. New York: Haworth, latest edition.

14-Management basics for information professions. G.Edward Ewans. Latest edition

15- Szilvassy, Judith. Basic Serials Management Handbook. Under the auspices of the IFLA section on serials Publications. Rev ed. Munchen: K. G. Saur, latest edition.

16- Scott Millard. Introduction to Serials Work for Library Technicians. New York: Haworth, latest edition.

نام درس: مبانی برنامه‌نویسی

کد درس: ۰۹

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: 1 واحد نظری و 1 واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با برنامه‌های کاربردی جامع مرتبط با فعالیت‌های تحقیقی علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی نظیر ذخیره و بازیابی، طراحی، کدنویسی و غیره.

هدف‌های ویژه:

دانشجو در پایان نیم‌سال باید بتواند:

- ۱- مباحث مبانی و اجزای اصلی رایانه، ارتباط بین اجزاء و نحوه پردازش آن‌ها را معرفی کند،
- ۲- داده‌ها و نحوه ذخیره‌سازی اعداد صحیح، اعشاری، منفی در دستگاه‌های دودویی، هشتم و شانزدهم را نشان بدهد،
- ۳- استراتژی حل مسئله و مبانی الگوریتم را توصیف کند،
- ۴- زبان برنامه‌نویسی جامع و کاملی را معرفی کند،
- ۵- ساختار داده‌ها و نحوه کدگذاری در رایانه‌ها را توصیف کند.

سرفصل‌های اصلی درس (17 ساعت نظری و 34 ساعت عملی):

- ۱- مروری بر مباحث مبانی و اجزای اصلی کامپیوتر، ارتباط بین اجزاء و نحوه پردازش هر جزء
- ۲- مروری بر نمایش داده‌ها و نحوه ذخیره‌سازی اعداد صحیح، اعشاری، منفی در دستگاه‌های دودویی - هشتم و شانزدهم
- ۳- آشنایی دانشجویان با استراتژی حل مسئله
- ۴- آشنایی دانشجویان با مبانی الگوریتم و حل مسئله
- ۵- آشنایی دانشجویان با یک زبان برنامه‌نویسی سطح بالا
- ۶- آشنایی دانشجویان با ساختار داده‌های متغیر نظیر Integers-Arrays-Strings-Pointers-Characters

۷. آشنایی با نحوه کدگذاری در کامپیوتر (ASESS, EBCDIC)

۸. آموزش و تسلط کامل دانشجویان بر برنامه‌سازی ساخت‌یافته به منظور حلّ مسأله مرتب‌سازی (SORTING) و وسائل جستجو (SEARCHING)

روش تدریس:

تدریس عملی در کارگاه رایانه + تئوری

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهایی+آزمون عملی

منابع درسی:

۱. باری، ابوالفضل. مبانی کامپیوتر و برنامه‌نویسی به زبان C. محمد آزاد، مجید عسکرزاده. آخرین ویرایش.

2- Kaliws, Johnsonbaigh M. Applications Programming in ANSI C. Prentice - Hall inc. latest edition.

3- Wokernighan, B.The Programming Language. D. M. Ritchie. Prentice - Hall, latest edition.

نام درس: سیستم‌های اطلاعاتی و فن‌آوری اطلاعات کد درس: 10

پیش‌نیاز: مبانی برنامه‌نویسی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: ۱/۵ واحد نظری و ۰/۵ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم فن‌آوری و فن‌آوری اطلاعات

هدف‌های ویژه:

دانشجو در پایان نیم‌سال باید بتواند:

- ۱- عوامل مؤثر بر گسترش و کاربرد فن‌آوری اطلاعات را شناسایی کند،
 - ۲- اجزای اصلی کامپیوتر را شناسایی و عملیات پردازش و انواع آن را با توجه به این اجزا شرح دهد،
 - ۳- تأثیر تکنولوژی اطلاعات بر کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی را توضیح دهد،
 - ۴- سطوح تصمیم‌گیری را نام برد و در هر یک فعالیت‌های کتابخانه‌ای مرتبط را ذکر کند،
 - ۵- سیستم‌های اطلاعاتی مرتبط با هر یک را ذکر کند،
 - ۶- انواع بانک‌های اطلاعاتی را مقایسه کند،
 - ۷- چگونگی به کارگیری فن‌آوری اطلاعات در انواع فعالیت‌های کتابخانه را توضیح دهد،
 - ۸- مراحل مختلف تحلیل و طراحی سیستم‌های اطلاعاتی را شرح دهد،
 - ۹- مراحل مختلف تبدیل نظام موجود به سیستم طراحی شده را بیان کند.
- سر فصل‌های اصلی درس (۲۵ ساعت نظری + ۱۷ ساعت عملی):
- ۱- آشنایی با اجزای اصلی رایانه و نحوه پردازش و انواع آن
 - ۲- آشنایی با انواع سیستم‌های اطلاعاتی و اجزای اصلی آن
 - ۳- آشنایی با مفاهیم پایگاه اطلاعاتی و انواع آن‌ها
 - ۴- آشنایی دانشجویان با نحوه تحلیل و طراحی نظام‌های اطلاعاتی
 - ۵- کاربرد فن‌آوری در سازمان‌های مختلف و ارائه خدمات کتابخانه‌ها و مراکز اسناد و مدارک

روش تدریس:

تدریس استاد به صورت تئوری و کار عملی در کارگاه رایانه

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

دانشجویان از مباحث مرتبط با درس و موضوعات جانبی آن گزارش تهیه کرده است و با استفاده از نرم افزارهای ارائه گزارش در طول ترم کنفرانس دهند + آزمون نهایی

منابع درسی:

۱- بهان، کیت، دیانا هولمز. آشنایی با تکنولوژی اطلاعاتی. آخرین ویرایش.

۲- رولی، جنیفر. مبانی سیستم‌های اطلاعاتی. آخرین ویرایش.

3- Begnon, Davis. Information System: an Introduction to Informatics in Organization. Paul Palgrave, latest edition.

4- Begnon, Davis. Information System Development. Macmillan, latest edition.

5-Encyclopedia of multimedia technology and networking. Margherita Pagani. Latest edition

5-Information management for health care professions. Merida L. Johns. Latest edition

6. Introduction to webometrics: Quantitative web research for the social sciences.

Michael Thelwall. Latest edition.

7-

نام درس: نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی

کد درس: 11

پیش‌نیاز: سازماندهی منابع پزشکی

تعداد واحد: 2 واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری و 1 واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنایی با اصول و نظام‌های گوناگون ذخیره اطلاعات

هدف‌های ویژه:

دانشجو در پایان نیم‌سال باید بتواند:

۱- اهمیت و نقش نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی در نظام‌های ذخیره و بازیابی اطلاعات را بیان کند،

۲- مبانی نظری و اصول اصطلاح‌شناسی و تهیه استانداردهای اصطلاح‌شناسی را توصیف کند و مکاتب مختلف اصطلاح‌شناسی را معرفی کند،

۳- روش اصلاح نگارش، نظریه‌ها و مفاهیم مرتبط با نمایه‌سازی و اصول آنها را تعریف کند،

۴- فرآیند تحلیل موضوعی، عوامل مؤثر در نمایه‌سازی، زبان‌های نمایه‌سازی و نظام‌های آنها را نشان دهد،

۵- نظریه‌ها و مفاهیم مرتبط با چکیده‌نویسی، انواع چکیده‌ها و دستورالعمل‌های چکیده‌نویسی و استانداردهای آنها را بیان کند،

سرفصل‌های اصلی درس (۱۷ ساعت نظری + ۲۴ ساعت عملی):

۱- اهمیت و نقش نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی در نظام‌های ذخیره و بازیابی اطلاعات.

۲- کار و علم اصطلاح‌شناسی، مبانی نظری اصطلاح‌شناسی، تهیه استانداردهای اصطلاح‌شناسی، اصول اصطلاح‌شناسی، مکاتب اصطلاح‌شناسی (وین، پراگ و شوروی)، روش‌های اصلاح‌نگاری، نظریات و مفاهیم مرتبط با نمایه‌سازی، اصول نمایه‌سازی، فرآیند تحلیل موضوعی، عوامل مؤثر در نمایه‌سازی، زبان‌های نمایه‌سازی، نظام‌های نمایه‌سازی، انواع روش‌های نمایه‌سازی، استانداردهای نمایه‌سازی، نظریه‌ها و مفاهیم مرتبط با چکیده‌نویسی، انواع چکیده‌ها، دستورالعمل‌های چکیده‌نویسی، استانداردهای چکیده‌نویسی.

۳- آشنایی با مفاهیم پایگاه اطلاعاتی و انواع آنها

۴- اصطلاح‌نامه‌ها و کاربرد آنها در امر ذخیره و بازیابی، انواع اصطلاح‌نامه‌ها، نظام‌های خودکار، نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی، اینفوترم، ترم نت ۱، ۲، ۳.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهایی + کار عملی

منابع درسی:

- ۱- عزیزی، حسین. اصطلاح‌شناسی. آخرین ویرایش.
 - ۲- عزیزی، حسین. مبانی نمایه‌سازی. آخرین ویرایش.
 - ۳- لنکستر، فردریک. نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی. آخرین ویرایش.
 - ۴- محمدی، فخر السادات، سیروس علی‌دوستی. فرایند تدوین اصطلاحنامه. آخرین ویرایش.
 - ۴- محمدی‌فر، داوود. مبانی نمایه‌سازی. آخرین ویرایش.
 - ۵- ناگمن، پیتر. تحلیل موضوعی و نمایه‌سازی، آخرین ویرایش.
 - ۶- نیاکان، شهرزاد. نمایه‌سازی ماشینی. آخرین ویرایش.
- 7- Bonura, Larry S. The art of Indexing. Littleton, Colo: Libraries Unlimited, latest edition.
- 8- Booth, Pat F. Indexing: the Manual of good Practice. Munchen: K. G. Saur, latest edition.
- 9- Kumbhar, Rajendra Thesaurus of Library and Information Science Terms. New Delhi: EEP, latest edition.
- 10- Lancaster, F. W. Indexing and Abstracting in Theory and Practice. Chicago: University of Illinois, latest edition.
- 11- Nicholson, S. Indexing and Abstracting on the World Wide Web: an Examination of Six Web Databases, latest edition. (www.askscott.com/iapaper.html)
- 12- Moens, Marie-Francine. Automatic Indexing and Abstracting of Document Texts. Kluwer, latest edition.

کد درس: 12

نام درس: مراجع و بانک‌های تخصصی پزشکی

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنا کردن دانشجو با انواع منابع مرجع پزشکی، ساختار، شیوه تنظیم و شیوه‌های بازیابی اطلاعات (اصول جستجوی اطلاعات) از عمده‌ترین منابع اطلاعاتی چاپی و الکترونیکی به منظور پاسخ‌گویی به نیازهای اطلاعاتی جامعه پزشکی می‌باشد.

هدف‌های ویژه:

دانشجو در پایان نیم‌سال باید بتواند:

۱- مفاهیم، دسته‌بندی، ارزیابی انواع منابع مرجع را تعریف کند،

۲- رفتارهای اطلاع‌یابی و نیازهای اطلاعاتی را توصیف کند،

۳- پرسش‌های مهارتی اطلاع‌یابی در منابع مرجع چاپی و الکترونیک پزشکی را فرمول‌بندی کند،

۴- مهم‌ترین پایگاه‌های اطلاعات پزشکی و علوم وابسته به آنان را معرفی کند و آنها را با یکدیگر مقایسه کند،

۵- مراکز تحقیقاتی و آموزش پزشکی معروف در ایران و جهان را معرفی کند،

۶- منابع کلاسیک رشته‌های پزشکی مانند: تاب، نشریه و ... را معرفی کند.

سر فصل‌های اصلی درس (۱۷ ساعت نظری + ۲۴ ساعت عملی ساعت):

تعریف و مفهوم منبع مرجع، دسته‌بندی منابع مرجع، ارزیابی انواع منابع مرجع، رفتارهای اطلاع‌یابی و نیازهای اطلاعاتی، فرمول‌بندی پرسش مهارت‌های اطلاع‌یابی در منابع مرجع چاپی و الکترونیکی پزشکی، معرفی مهم‌ترین منابع مرجع چاپی پزشکی و علوم وابسته، معرفی مهم‌ترین پایگاه‌های اطلاعات پزشکی و علوم وابسته، مقایسه پایگاه‌های اطلاعات پزشکی، آشنایی با مراکز تحقیقاتی و آموزش پزشکی معروف ایران و جهان، آشنایی با منابع کلاسیک رشته‌های پزشکی (کتاب، مجله و ...)

روش تدریس:

تدریس استاد + کار عملی با منابع و بانک‌های اطلاعاتی

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهایی + آزمون عملی پایان ترم

منابع درسي:

۱- یزدان‌فر، سیمین. شیوه بهره‌گیری از مراجع پزشکی. آخرین ویرایش.

2- Armstrong, C. G. Manual of Online Search Strategy. A. Large. London: Gover, latest edition.

3- Connor, Elizabeth. Introduction to Reference Services in Academic Libraries. Latest edition.

4- Frost, William J. The Reference Collection: from the shelf of the web. Latest edition.

5- Katz, William A. Digital Reference Services. Latest edition.

6- Katz, William . An Introduction to Reference Work: reference services and reference processes. New York: Mc Graw - Hill, latest edition.

7- Kelley, R. Medical Information on the Internet. London: Churchill Livingstone, latest edition.

8-Pubmed.U.S.National Library of Medicine .www.ncbi.nlm.gov/pubmed and www.pubmed.com

نام درس: ذخیره و بازیابی اطلاعات کد درس: ۱۳

پیش‌نیاز: نمایه سازی و چکیده نویسی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: ۱/۵ واحد نظری و ۰/۵ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنایی با اهمیت نظام‌ها و پایگاه‌ها در سازماندهی، مدیریت، بازیابی اطلاعات و طراحی و شناخت و ویژگی‌های پایگاه‌های ذخیره اطلاعات می‌باشد.

هدف‌های ویژه:

دانشجو در پایان نیم‌سال باید بتواند:

۱- مفهوم نظام و پایگاه داده‌ها، پایگاه‌های اطلاعاتی در سازماندهی، ذخیره و بازیابی اطلاعات و ویژگی‌های هر کدام از آن‌ها را معرفی کند،

۲- چگونگی معماری نظام پایگاه داده‌ها را نشان دهد،

۳- اجزاء تشکیل دهنده پایگاه داده‌ها، موتور داده‌ها، دیکشنری داده‌ها را بیان کند،

۴- انواع مدل‌های پایگاه‌های اطلاعات را نشان دهد،

۵- زبان‌های مختلف برنامه‌نویسی در پایگاه داده‌ها و کاربرد SQL را معرفی کند.

سر فصل‌های اصلی درس (۲۵ ساعت نظری + ۱۷ ساعت عملی):

مفهوم نظام و پایگاه داده‌ها، اهمیت نظام‌ها و پایگاه‌های اطلاعاتی در سازماندهی، ذخیره و بازیابی اطلاعات، ویژگی‌های پایگاه‌های داده، معماری نظام و پایگاه داده، اجزاء تشکیل دهنده پایگاه داده‌ها، موتور داده، دیکشنری داده‌ها، گزارش‌نویسی پردازشگر جستجو و فرم‌سازی، انواع مدل‌های پایگاه‌ها، مدل سلسله مراتبی - مدل رابطه‌ای - مدل شبکه‌ای، عوامل مؤثر در طراحی نظام‌ها و پایگاه‌های داده، زبان‌های برنامه‌نویسی پایگاه داده‌ها، کاربرد SQL در پایگاه‌های اطلاعاتی، کنترل کیفی ورود اطلاعات، جستجوگر داده‌ها و جستجوگر پیشرفته (QUERY)، عملیات نگهداری و پشتیبانی پایگاه‌ها، روزآمدسازی، مسائل امنیتی (ایمن‌سازی) پایگاه‌ها و کاربران، شاخص‌های ارزیابی پایگاه‌های داده‌ها (DATABASE)، مدل‌های بازیابی اطلاعات (مدل‌های ریاضی، محوری)، آینده نظام‌های بازیابی، آشنایی با استانداردهای طراحی وب سایت‌ها.

روش تدریس:

سخرانی + تدریس در کارگاه رایانه

شیوه ارزشیابی دانشجو:

طراحی پایگاه داده‌ها + آزمون نهایی

منابع درسی:

- ۱- اصول و روش‌های جستجوی پیوسته. نوشته آر. ج. هارتلی... [و دیگران]؛. آخرین ویرایش.
- ۲- اینگورسن، پیتر. تعامل بازیابی اطلاعات. آخرین ویرایش.
- ۳- پولیت، ا. استون. نظام‌های ذخیره و بازیابی اطلاعات: خاستگاه، توسعه و کاربردها. آخرین ویرایش.
- ۴- دیانی، محمد حسین. مفاهیم و روش‌های ذخیره و بازیابی در نظام‌های رایانه‌ای کتابخانه‌های ایران. آخرین ویرایش.
- ۵- لنکستر، ف. ویلفرد. نظام‌های بازیابی اطلاعات، ویژگی‌ها، آزمون و ارزیابی. آخرین ویرایش.
- 6-Brown, Daniel. **Mastring Information Retrieval and Probabilistic Decision Intelligence Technology. USA: latest edition.**
- 7-Concepts of informational retrieval. Mirando L.Pao. Latest edition
- 8- Devarajan G. **Applied Research in Library and Information Science. New Delhi: EEP, latest edition.**
- 9- Kent, Allen. **Information Analysis and Retrieval. New York: Willey, latest edition.**
- 10- Metadata for information management and retrieval. David Haynes. Latest edition.
- 11- Moens, Marie – Francine. **Information Extraction: algorithms and prospects in a retrieval context. Latest edition.**
- 12- Post, Gerald V. **Database Management System, Designing & Building Business Applications. Mc Graw – Hill, IRWIN, latest edition.**
- 13-Publication and citation analysis as a tool for information retrieval. Ronald Rousseau. Latest edition.
- 14-thesaurus construction and use: A practical manual. Jean Aitchison, Alan Gilchrist and David Bawden

نام درس: مدیریت کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی

کد درس: 14

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم و تعاریف مدیریت و رهبری کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی پزشکی، ایجاد مهارت‌های لازم جهت مدیریت و سرپرستی این واحدها از طریق آشنایی با اصول و مبانی مدیریت، آشنایی با امور اجرایی برنامه‌ریزی، سازماندهی، ایجاد انگیزه، نوآوری و کنترل و چگونگی ارزیابی، ارزشیابی، اثربخشی و بهره‌وری فعالیت‌ها و عملیات و خدمات از طریق مدیریت کیفیت فراگیر.

هدف‌های ویژه:

دانشجو در پایان نیم‌سال باید بتواند:

۱- تاریخچه مدیریت و نظریه‌های مختلف مدیریت و مدیریت کیفیت فراگیر (T. Q. M.) را معرفی کند،

۲- مدیریت کتابخانه و مدیریت کیفیت فراگیر در کتابخانه‌ها را تعریف کند،

۳- چگونگی انطباق مدیریت را با ارکان کتابداری و با اصول مدیریت کیفیت فراگیر، در هر بخش کتابخانه را شرح دهد،

۴- نحوه ارزیابی، ارزشیابی، اثربخشی و بهره‌وری فعالیت‌ها و عملیات و خدمات اطلاع‌رسانی در کتابخانه‌ها را با استفاده از روشهای متداول نشان دهد،

سرفصل‌های اصلی درس مطالب (۲۴ ساعت نظری):

تاریخچه مدیریت - نظریه‌های و مدل‌های مختلف مدیریت و کاربرد آنها در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی - مدیریت کیفیت فراگیر (T. Q. M.) به طور عام در کتابداری و کتابخانه‌ها، توصیف چگونگی انطباق مدیریت با ارکان کتابداری و با اصول مدیریت کیفیت فراگیر در هر بخش کتابخانه، نحوه ارزیابی، ارزشیابی، اثربخشی و بهره‌وری فعالیت‌ها، عملیات و خدمات اطلاع‌رسانی در کتابخانه‌ها از طریق روشهای متداول..

روش تدریس:

تدریس استاد + مشارکت دانشجویان در مباحث کلاس

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهایی + ارائه يك گزارش مدون حاصل از بررسی، ارزیابی و ارزشیابی فعالیت‌های مدیریتی و خدمات اطلاع‌رسانی يك کتابخانه پزشکی

منابع درسی:

- ۱- اوانز، ادوارد جی. فنون مدیریت برای کتابداران. آخرین ویرایش.
- ۲- باکلند، مایکل. کتابخانه‌های آینده. ، آخرین ویرایش.
- ۳- رضاییان، علی. مبانی سازمان و مدیریت. ویراسته علی اصغر پور عزت. آخرین ویرایش.
- ۴- پروکوپنکو، جوزف. مدیریت بهره‌وری. آخرین ویرایش.
- ۵- شریف، محمود حاجی. طراحی سیستم مدیریت کیفیت فراگیر (T. Q. M.). آخرین ویرایش.
- ۶- روشن‌بین، فرور. مدیریت کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی تخصصی. آخرین ویرایش.
- ۷- لامعی، ابوالفتح. مبانی مدیریت کیفیت. آخرین ویرایش.
- ۸- لنکستر، ف. ویلفرد. کتابخانه‌ها و کتابداران در عصر الکترونیک. آخرین ویرایش.
- ۹- Mishra ,Lakshmikant and Vishnu Srivastava. Automation and networking of libraries: A manual of library management software and applications of computer technology in libraries. New Delhi: New Age International Limited, latest edition
- 10- Human resources in today's academic librariy: Meeting chalenges and creating opportunities/ edited by Janice Simmons. Westport: Libraries Unlimited, latest editiomn
- 11- Singh, S.K. Essentials of integrated library management. New Delhi, Authors Press, latest edition.

نام درس: روش تحقیق

کد درس: 15

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنا کردن دانشجویان با اصول، مفاهیم مختلف تحقیق، انواع روش‌های تحقیق، معرفی عناصر اصلی تحقیق، روش‌های جمع‌آوری اطلاعات، استفاده آمار در تحقیق.

هدف‌های ویژه:

دانشجو در پایان این دوره بایستی توانایی‌های ذیل را به دست آورده باشد:

۱- مختصری از تاریخ علم و تحولات آن را بیان نماید،

۲- نقش تحقیق را در انواع علوم شرح دهد،

۳- مفاهیم اصلی تحقیق را تعریف کند،

۴- انواع روش‌های تحقیق را معرفی کند،

۵- عناصر تحقیق را در علوم تجربی و انسانی مقایسه نماید،

۶- با استفاده و کاربرد آمار در تحقیق آشنا شود،

۷- يك طرح پیشنهادی تحقیق را در کتابداری و اطلاع‌رسانی به طور مختصر بنویسد.

سرفصل‌های اصلی درس مطالب (۳۴ ساعت نظری):

تعریف مفاهیم شناخت، معرفت، مراحل شناخت، انواع شناخت، تعریف علم، طبقه‌بندی علوم از دیدگاه فلاسفه شرق و غرب اسلام، جایگاه کتابداری و اطلاع‌رسانی در طبقه‌بندی علوم، تعریف روش قیاسی، استقراء، تمثیل، روش استدلالی، روش تحقیق، انواع روش‌های تحقیق بر مبنای هدف، تحقیق کاربردی، بنیادی، توسعه‌ای، عناصر تحقیق، مسأله تحقیق، انواع فرضیه‌ها، سؤالات تحقیق، متغیرها، تعریف تئوری، نظریه، قانون انواع روش‌های تحقیق، تحقیق پیمایشی، تجربی، نیمه تجربی، تاریخی، موردی، هم‌بستگی، روش‌های جمع‌آوری اطلاعات، مشاهده، مصاحبه پرسش‌نامه، لیست کنترل، متون کتابخانه‌ای، روایی، پایانی، آمار توصیفی، آمار استنباطی، نمونه‌گیری، طرز نوشتن يك طرح تحقیقاتی.

روش تدریس:

تدریس استاد + مشارکت و بحث در کلاس

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهایی + ارائه يك طرح پژوهشی

منابع درسي:

- ۱- حری، عباس و اعظم شاهبداغی. شیوه های استناد در نگارش های علمی: رهنمودهای بین المللی. آخرین ویرایش.
- ۲- دبانی، محمد حسین. روش تحقیق در کتابداری. آخرین ویرایش.
- ۳- رضایی آدریانی، منصور؛ بهیر مرادی با همکاری کمیته پژوهشی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه. کلیات روش تحقیق در علوم پزشکی. آخرین ویرایش.
- ۴- روش شناسی پژوهش های کاربردی در علوم پزشکی. حسین ملک افصلي (و دیگران). آخرین ویرایش.
- ۵- سادات مشکانی، زهرا. راهنمای عملی طراحی پرسشنامه در پژوهشهای پیمایشی. آخرین ویرایش.
- ۶- سرمد، زهره، روش های تحقیق در علوم رفتاری. آخرین ویرایش.
- ۷- کریشان، کومار. روش های پژوهش در کتابداری و اطلاع رسانی. آخرین ویرایش.
- ۸- منشادی، مرتضی. روش های تحقیق و مرجع شناسی. آخرین ویرایش.

نام درس: سمینار تحقیق

کد درس: 16

پیش‌نیاز: روش تحقیق

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنا و آماده کردن دانشجویان برای یافتن موضوع پژوهش، مسأله‌یابی و درک نکات و مسائل مطرح در فرآیند پژوهش و ارائه یک طرح مقدماتی تحقیق.

هدف‌های ویژه:

دانشجو در پایان نیم‌سال بایستی قادر به فعالیت‌های زیر باشد:

۱. پایان‌نامه‌های دانشجویان دوره‌های قبل را مقایسه و نقد کند،

۲. یک مسأله یا مشکل را به صورت موضوع تحقیق بررسی و انتخاب نماید،

۳. یک طرح تحقیقاتی را به صورت کامل نوشته و به گروه ارائه نماید.

سرفصل‌های اصلی درس: (۱۷ ساعت نظری + ۳۲ ساعت عملی):

- بررسی اولیه پایان‌نامه‌های دوره‌های قبلی

- مطالعه مفاهیم اصلی تحقیق به صورت اجمالی

- مطالعه متون و مقاله‌ها

- روش‌های مختلف برای یافتن مسأله تحقیق

- چگونگی نگارش طرح اولیه تحقیق یا پروپوزال به صورت عملی

روش تدریس:

سخنرانی، روش کارگاهی، مشارکت و بحث گروهی در کلاس

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

ارائه طرح تحقیقاتی و دفاع از آن و اجرای یک پروژه تحقیقاتی به صورت پیلوت

نام درس: کارورزی

کد درس: ۱۷

پیش نیاز:

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: عملی (۱۴۰ ساعت)

هدف کلی درس:

به کار بردن جنبه‌های عملی کلیه دروس کتابداری در عرصه، فعالیت در بخش‌های مختلف کتابخانه، سفارشات، مرجع، جستجو در بانک‌ها و پایگاه‌های اطلاعاتی، نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی، فهرستنویسی با نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای و انجام اصول مدیریت بر کتابخانه. کلیه فعالیت‌های فوق باید در کتابخانه‌ای صورت گیرد که کلیه فرایندهای فوق را دارا بوده و به تفکیک، بخش‌های عملی فوق را نیز دارا باشد. در صورتی که کتابخانه‌ای فاقد همه بخش‌های فوق باشد می‌توان کارورز را در چندین کتابخانه که هر کدام به صورت تخصصی به فعالیت‌های مورد نظر می‌پردازند به انجام فعالیت‌های تخصصی ملزم کرد. لزوماً کتابخانه مورد نظر نباید از بین کتابخانه‌های علوم پزشکی باشد. هماهنگی و همکاری با کتابخانه‌های سایر دانشگاهها و سازمانها پی که فعالیتهای تخصصی در حوزه کتابداری و اطلاع رسانی انجام می‌دهند، می‌تواند طرف همکاری باشند.

هدف‌های ویژه:

دانشجو در پایان ترم بایستی قادر به فعالیت‌های زیر باشد:

- ۱- با مراحل سفارش به صورت عملی آشنا شده و جستجو در بانک‌های اطلاعاتی را فراگیرد
- ۲- نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی پایان‌نامه‌ها و اسناد و مدارک چاپی و غیر چاپی را به صورت عملی انجام دهد
- ۳- با فرایند فهرستنویسی و کلیه قوانین و استانداردها آشنا شده و کار با نرم‌افزارها را به صورت عملی تجربه کند
- ۴- اعمال مدیریت در یک کتابخانه در حوزه علوم پزشکی را تجربه کند و گزارشی از وضعیت آن تهیه و به استاد راهنما ارائه کند

سرفصل‌های اصلی درس (۱۴۰ ساعت عملی)

با توجه به اهمیت موضوع و آشنایی دانشجویان با جنبه‌های عملی و کاربردی خدمات و فعالیت‌های کتابخانه منطبق با دروس و سرفصلهای آموزشی، کارورزی باید زیر نظر یکی از اعضای هیات علمی گروه به عنوان مدرس کارورزی با همکاری سرپرست کتابخانه و یا مرکز اسناد به میزان ساعت‌های تعیین شده انجام می‌گیرد. کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع رسانی و موسسات مورد نظر برای کارورزی باید یک کتابخانه مرکزی یا مرکز اسناد و آرشیوی معتبر در سطح ملی و یا در حوزه علوم پزشکی باشد که کلیه واحدها و فرایندهای مربوط به خدمات و فعالیت‌های کتابخانه اعم از: خرید و سفارش، نیازسنجی، نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی و ذخیره و بازیابی اطلاعات، فن‌آوری اطلاعات، آرشیو و سایر فعالیت‌های مرتبط را دارا باشد و از انواع منابع اطلاعاتی نیز برخوردار باشد.

روش تدریس:

نظارت دائمی استاد بر نحوه کارورزی دانشجو در کتابخانه‌های مورد نظر

شیوه ارزشیابی دانشجو:

دریافت نمرات از جانب مسئولین بخش‌های کتابخانه معرفی شده + نمره استاد ناظر بر کارورزی

نام درس: پایان نامه

کد درس: ۱۸

پیش‌نیاز: بعد از گذراندن کلیه واحدهای درسی

تعداد واحد: ۶ واحد

نوع واحد:

هدف کلی درس: ایجاد امکانات لازم برای دانشجویان جهت استفاده از روش تحقیق علمی به منظور تجزیه و تحلیل جنبه های خاص در حوزه کتابداری و اطلاع رسانی و موضوعات مرتبط با آن است.

سرفصل های اصلی درس:

بررسی و مطالعه نظری و یا کاربردی در مورد یکی از زمینه های کتابداری و اطلاع رسانی و موضوعات مرتبط با آن با استفاده از یکی روشهای پژوهش علمی. کلیه کارهای پژوهش پس از تصویب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده زیر نظر یکی از اعضای هیات علمی صورت می گیرد. دانشجو قبل از شروع به تحقیق باید طرحی تحت عنوان "پیشنهاد پژوهش" (proposal) مبنی بر چگونگی انتخاب مسئله، روش پژوهش و ضرورت تحقیق و غیره به گروه مربوطه و کمیته تحصیلات تکمیلی دانشکده تسلیم و از آن دفاع کند. یافته های تحقیق نیز به صورت گزارش کتبی و در قالب پایان نامه به کمیته مربوطه تحویل و دانشجو موظف است بر اساس فرایند تعریف شده اقدام و به دفاع نهایی از آن بپردازد.

نام درس: کتابخانه‌های دیجیتالی

کد درس: 19

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی کردن دانشجویان با مفاهیم مربوط به کتابخانه دیجیتالی، استانداردهای کتابخانه دیجیتالی، نرم‌افزارها و سخت‌افزارها در کتابخانه دیجیتالی، سازماندهی منابع دیجیتالی، مشکلات ایجاد کتابخانه دیجیتالی، مقایسه برخی از مهم‌ترین کتابخانه‌های دیجیتالی جهان.

هدف‌های ویژه:

دانشجو در پایان نیم‌سال باید بتواند:

۱. کتابخانه مجازی، کتابخانه دیجیتالی، الکترونیکی، هیبرید را تعریف و مقایسه کند،
۲. تفاوت کتابخانه دیجیتالی و شبکه وب را توضیح دهد،
۳. اهداف و ویژگی‌های کتابخانه دیجیتالی را تعریف نماید،
۴. استانداردهای کتابخانه دیجیتالی و تقسیم‌بندی استانداردها را توضیح دهد،
۵. سازماندهی منابع اینترنتی و قالب‌های الکترونیکی را انجام دهد،
۶. رده‌بندی با ابزارهای فهرستنویسی منابع اینترنتی را انجام دهد،
۷. چند کتابخانه ملی دیجیتالی، کنگره، اسکندریه، پزشکی (NLM)، کالیفرنیا را مقایسه نماید،
۸. یک طرح برای ایجاد کتابخانه دیجیتالی پیشنهاد دهد.

سر فصل‌های اصلی درس (۳۴ ساعت نظری):

کلیاتی درباره کتابخانه‌های دیجیتالی، تحولات پیش رو کتابخانه‌های آینده، تعاریف، اهداف، ویژگی‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری، دیجیتالی‌سازی کتابخانه، مشکلات، چالش‌ها، مدیریت حقوقی، ساخت مجموعه دیجیتال، مجموعه‌سازی از وب، حساسیت‌های فرهنگی، عناصر هسته استانداردهای کتابخانه دیجیتالی، تقسیم‌بندی استانداردهای کتابخانه دیجیتالی، ویژگی‌های قالب‌های مدارک الکترونیکی، سازماندهی منابع دیجیتالی، مارک ابرداده SGML، رده‌بندی انواع طرح‌ها، ابزارهای فهرستنویسی.

روش تدریس:

سخنرانی، وسائل کمک آموزشی، بحث گروهی، مشارکت دانشجویان در کلاس

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهایی + فعالیت‌های کلاسی

منابع درسی:

۱- دیگان، ماریلین. سیمون نانر . آینده دیجیتال کتابخانه‌ها؛ راهبردهایی برای عصر اطلاعات. آخرین ویرایش..

۲- کاردان نشاطی، محمد. کتابخانه‌های دیجیتال (مجموعه مقالات). آخرین ویرایش.

۳- کتابخانه‌های دیجیتال: گزیده مقالات همایش سراسری به سوی کتابخانه‌های دیجیتال، تغییر یا تحول کتابخانه‌های سنتی. گردآوری و ویراستاری سعید رضایی شریف‌آبادی؛ برگزارکننده انجمن علمی - دانشجویی کتابداری دانشگاه الزهراء. آخرین ویرایش.

۴- کتس، ویلیام.ای. مقدمه ای بر اثر مرجع (۲جلد). آخرین ویرایش.

۵- کتس، ویلیام ای. کتابخانه‌های الکترونیکی و کتابداران مرجع. آخرین ویرایش.

۶- گوپال، کریشان. کتابخانه‌های دیجیتال در عصر اطلاعات الکترونیکی.. آخرین ویرایش.

۷- گوپال، کریشان. کتابخانه‌های دیجیتال در عصر اطلاع‌رسانی الکترونیکی. ویراستار حسین مختاری. آخرین ویرایش.

۸- نبوی، فاطمه (خوش طینت). کتابخانه دیجیتال میانی نظری، محتوا، ساختار، سازماندهی، استانداردها و هزینه‌ها (همراه به برخی کتابخانه‌های دیجیتال خارجی و داخل). با راهنمایی و همکاری رحمت‌الله فتاحی. آخرین ویرایش.

۹- ویکری، برایان کمبل، الینا ویکری. علوم اطلاع‌رسانی در نظر و عمل. آخرین ویرایش.

10- Jeevan, V. K. J. Digital Libraries. New Delhi: ESS Pub, latest edition.

11- Witten, Ian. How to Build a Digital Library. W. Bainbridge. San Francisco: Morgan Kaufmann Pub, latest edition.

نام درس: آشنایی با اصول آموزش از راه دور

کد درس: 20

پیشنیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: (۱/۵) واحد نظری_ ۰/۵ واحد عملی)

هدف کلی درس:

با گذر از جامعه صنعتی به جامعه اطلاعاتی، ساختن جامعه دانش محور امکان پذیر شده است. در عصر حاضر به یاری فناوری اطلاعات و ارتباطات می توان یادگیری را تسهیل کرد و امکان ساختن دانش را برای عده بیشتری از افراد جامعه فراهم آورد. در قرن بیس و یکم، با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات؛ دستیابی به هدف "یادگیری با کیفیت برای همه" امکان پذیر شده است. در پاسخ به نیاز رو به رشد جوامع برای آموزش، استفاده از انواع شیوه های آموزش از راه دور از جمله آموزش الکترونیک، مبتنی بر رایانه، مبتنی بر تلفن همراه و ... روز به روز گسترش بیشتری می یابد. بدیهی است آنچه باعث موفقیت و بهبود کیفیت آموزش می گردد، رسانه و وسیله آموزش نیست، بلکه مفاهیم نظری و راهبردهای ارائه و عرضه آموزش است.

با توجه به تحولی که در مفهوم یادگیری رخ داده است، طی دهه های اخیر دیدگاه سازاگرایی (constructivism) مورد تأکید جهانی قرار گرفته که به کارکردهای ذهن در یادگیری عمقی و ساختن دانش توسط یادگیرنده دلالت دارد. پژوهش های متعددی در سراسر جهان نقش مهم کتابخانه ها و سیستم های اطلاع رسانی را در موفقیت یادگیرنده ها و سیستم آموزش از راه دور و آموزش الکترونیک مورد تأکید قرار داده اند.

واحد درسی حاضر جهت آشناسازی دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی با سیستم های آموزش الکترونیک و برخط و نقش کتابخانه ها در موفقیت آموزش مجازی طراحی شده است.

اهداف ویژه:

آشنایی با مبانی نظری آموزش از راه دور و آموزش الکترونیک

آشنایی با رویکردهای آموزش الکترونیک

آشنایی با زیرساخت های مورد نیاز آموزش الکتونیک

آشنایی با نقش مدیریت دانش در آموزش الکترونیک

آشنایی با معماری یادگیری

آشنایی با ارزیابی آموزش الکترونیک

آشنایی با مدیریت آموزش الکترونیک

سرفصل های اصلی درس (۲۵ ساعت نظری + ۱۷ ساعت عملی):

۱- مقدمه و آشنایی با کلیات- تاریخچه- دانشگاه های پیشرو- تعریف اصطلاحات- مزایا و محدودیت ها

۲- مبانی نظری آموزش از راه دور و آموزش الکترونیک- پداگوژی و اندراگوژی- دیدگاه رفتارگرایی- دیدگاه شناخت گرایی- دیدگاه سازاگرایی

۳- رویکردهای آموزش الکترونیک- عوامل شکست آموزش الکترونیک- روش های بهبود ارائه آموزش الکترونیک- نقش رسانه ها در آموزش الکترونیک

۴- زیرساخت های مورد نیاز برای یادگیری الکترونیک- استانداردهای آموزش الکترونیک- سیستم های مدیریت یادگیری LMS ، LCMS- ابزارهای تألیف authoring tool

۵- مدیریت دانش- تعریف مدیریت دانش- انواع دانش- فواید مدیریت دانش- هرم مدیریت دانش

حمایت عملکرد (حمایت داخلی و خارجی)-جامعه و همکاری در مدیریت دانش- ساختار دانش مهارت های حل مسئله و تصمیم گیری

۶- معماری یادگیری- تعریف معماری یادگیری- مراحل معماری یادگیری

۷- زیرساخت های سازمانی مورد نیاز- ارزیابی آموزش الکترونیک- مدیریت آموزش الکترونیک نقش کتابخانه ها در آموزش الکترونیک

روش تدریس:

ارائه عناوین اصلی درس توسط مدرس مبتنی بر شواهد و با استفاده از شیوه ها مختلف بحث گروهی- همیاری و...

فعالیت های فردی دانشجویان در خصوص تکالیف ارائه شده و ارائه طراحی یک درس الکترونیک

شیوه ارزشیابی دانشجویان :

حضور فعال در کلاس و فعالیت های کلاسی+آزمون کتبی پایانی+ طراحی یک درس الکترونیک

منابع درسی:

-Rosenberg, Marc. E-Learning: strategies for delivering knowledge in the digital age. Kindle book

- بروور، دوزونج، استوت. به سوی یادگیری برخط(الکترونیکی). آخرین ویرایش.

نام درس: مراکز اطلاع رسانی ملی و بین المللی

کد درس: ۲۱

پیشنیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با حوزه فعالیت و خدمات نظامهای اطلاع رسانی موجود در سطح ملی و بین المللی به منظور آگاهی و استفاده از خدمات آنها در زمینه های مختلف

هدفهای ویژه:

دانشجو باید در پایان ترم به مباحث زیر آگاهی پیدا کند:

- با مهمترین کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی ملی و بین المللی و نحوه خدمات آنها آشنا شده و آنها را بشناسد.

- ویژگیهای يك مرکز اطلاع رسانی خوب را بر اساس استاندارد های قابل قبول بشناسد و بر این اساس آنها را مورد مطالعه و ارزیابی قرار دهد.

- با وظایف ، تشکیلات و اهداف يك مرکز اطلاع رسانی آشنا شود

سرفصل های اصلی درس (۳۲ ساعت نظری):

بررسی جریان پیدایش و گسترش مراکز و شبکه های اطلاع رسانی- مطالعه و بررسی فعالیتهای گوناگون مراکز مهم اطلاع رسانی، مراکز اسناد ، کتابخانه های تخصصی و سازمانهای ارائه دهنده خدمات تخصصی اطلاع رسانی در سطح ملی ، منطقه ای و جهانی- آشنایی با تشکیلات، اهداف و وظایف ، بررسی انواع خدمات و مطالعه در زمینه چگونگی استفاده از نظامهای مختلف با توجه به زمینه تخصصی.

توضیح: تاکید این درس بر آشنا ساختن دانشجویان با نوع خدمات مراکز و چگونگی استفاده از آنها می باشد. دانشجویان موظف هستند گزارش جامعی به منظور معرفی و تحلیل خدمات اطلاع رسانی يك مرکز در یکی از سطوح فوق تهیه و به صورت کنفرانس و گزارش کتبی در پایان ترم ارائه کنند.

روش تدریس:

تدریس استاد+ مشارکت دانشجویان در بحث کلاسی

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهایی+ ارائه گزارش به صورت کنفرانس و مکتوب از يك کتابخانه ، مرکز اطلاع رسانی و سازمان ارائه دهنده خدمات اطلاع رسانی

منابع درسي:

۱- احمدی فصیح، صدیقه. سازمانها و مراکز بین المللی کتابداری و اطلاع رسانی. آخرین ویرایش

۲- دایره المعارف کتابداری و اطلاع رسانی (۲ جلد). آخرین ویرایش

۳- راهنمای مراکز آموزش، پژوهش و تولید کنندگان اطلاعات علمی و فنی در ایران. وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری. مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران، آخرین ویرایش.

۴- وب سایت‌های کتابخانه ها، مراکز اطلاع رسانی، دانشگاهها و سازمانهای ارائه دهنده خدمات و فعالیتهای کتابداری و اطلاع رسانی معتبر و مشهور در سطح ملی، منطقه ای و جهانی، با تاکید بر حوزه علوم پزشکی

5- Encyclopedia of library & information sciences. Editor Allen Kent. New York: Marcel Dekker, latest edition

نام درس: مطالعه مستقل

کد درس: ۲۲

پیشنیاز: روش تحقیق

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: ایجاد کارایی و توانمند سازی دانشجویان در امر پژوهش با انجام يك کار مطالعاتي و تحقيقي روشمند در موضوعات مرتبط با کتابداري و اطلاع رسانی پزشکی و زمینه های وابسته است، به گونه ای که دانشجو با انجام آن و فراگیری سایر فنون به اهمیت کار پژوهش آشنا شوند.

سرفصل های اصلی درس (۳۴ ساعت نظری):

مطالعه و بررسی نظری و کاربردی در یکی از زمینه های مورد علاقه دانشجو، زیر نظر استاد مربوطه- همراه با گزارش پیشرفت کار و گزارش نهایی. دانشجو موظف است در پایان کار، گزارش خود را به صورت کتبی و در قالب مقاله ارائه کند.

فصل چهارم

ارزشیابی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته کتابداری و
اطلاع رسانی پزشکی

هدف از ارزشیابی برنامه:

الف) دستیابی به وظایف حرفه ای دانش آموختگان (task oriented)

ب) تعیین و تشخیص نقاط قوت و ضعف برنامه

ج) اصلاح برنامه

نحوه ارزشیابی برنامه:

ارزشیابی برنامه به صورت تکوینی و نهایی انجام خواهد شد. مسوول انجام ارزشیابی؛ دبیرخانه شورای نظارت، ارزشیابی و گسترش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

الف) ارزشیابی تکوینی: با نظر سنجی از مدرسان، دانشجویان و مسئولان آموزشی دانشکده، میزان رعایت برنامه مصوب و محتوا و شیوه آموزش در طی ارائه دوره بررسی خواهد شد. بر اساس نتایج و مشکلات احتمالی، اقدامات لازم برای اصلاح برنامه به عمل خواهد آمد. با توجه به اینکه این رشته بر اساس نیازهای ملی صورت میگیرد باید منطبق با شرایط موجود باشد و از سوی دیگر دانش آموختگان نیز از کارایی و اثر بخشی مناسبی برخوردار باشند، لذا لازم است هر چهار سال یک بار محتوای دروس، ضرورت تداوم دروس و حضور دانش آموختگان در مشاغل مرتبط و تاثیر حضور افراد مذکور، مورد ارزشیابی قرار گیرد و تغییرات لازم در دوره بر اساس نتایج مکتسبه صورت پذیرد.

ب) ارزشیابی نهایی: پس از ارائه یک دوره کامل، با استفاده از شیوه های کمی و کیفی میزان حصول اهداف دوره و اشکالات احتمالی سنجیده خواهد شد و در مورد موفقیت برنامه و نیاز به تغییر آن تصمیم گیری خواهد شد.

مراحل ارزشیابی:

- تعیین اهداف ارزشیابی
- تهیه ابزار ارزشیابی
- اجرای ارزشیابی
- تحلیل نتایج به دست آمده
- تصمیم گیری
- ارائه پیشنهادات
- انجام ارزشیابی تکوینی به طور مستمر در پایان هر ترم تحصیلی
- تواتر انجام ارزشیابی در خاتمه هر دوره اجرای برنامه (هر ۴ سال یکبار)

شاخص های پیشنهادی برای ارزشیابی برنامه:

- میزان اجرای برنامه تصویب شده
- میزان اشتغال دانش آموختگان

- میزان رضایت دانش‌آموختگان

- میزان تقاضا برای شرکت در دوره کارشناسی ارشد رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی

معیارهای موفقیت برنامه در مورد هر شاخص:

- بر اساس امتیازات کسب شده در هر یک از شاخص‌های مورد اشاره که شامل رضایت سنجی دانشجو و دانش‌آموخته فارغ‌التحصیل و نتایج حاصل از روش‌های اجرایی شده در سطح جامعه در طی دوره‌های چهار ساله- می‌توان به بازنگری دوره اقدام کرد.

